

Børme Blad

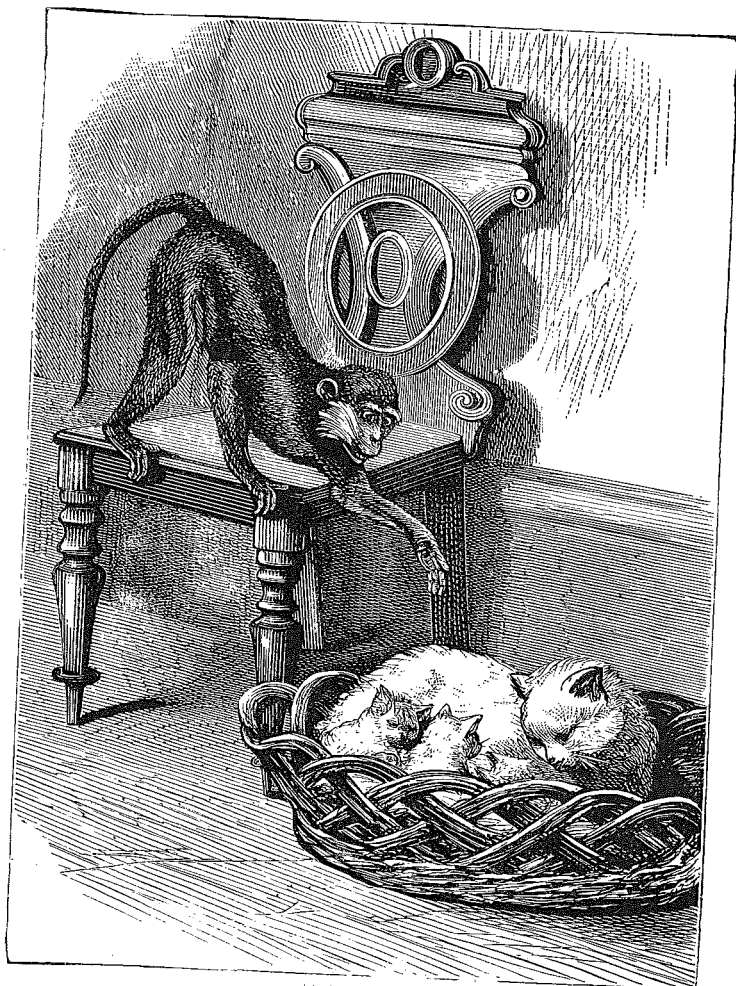

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 24.

16de juni 1895.

21de aarg.

Stipperens abetal.

Børneblad.

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forud. 3 pakker til en adresse paa over 5 eksptr. leveres det for 40 cents, og over 25 eksptr. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Rejse og bestillinger, samt alt, hvad der angaar expeditionen, sendes direkte til LOTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt bestemmende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for søndagsskolen.

Anden aargang.

Trogethvende lesse.

Det tiende bud.

I. Forbudet.

ABC-klassen: Det tiende bud.

Katolisimus-klassen: Samme som ovenfor og Luthers forklaring.

Forklarings-klassen: Samme som ovenfor og Jak. 1, 14. 15 (Sp. 167).

T i k k.

„Saa vi ikke vil tilvende os“ o. s. v.

J det første bud siger Gud: „Dit hjerte vil jeg have“; i det tiende siger han: „Den onde lyst skal ikke have dit hjerte.“ Saaledes passer slutningen til begyndelsen. Med hjertet begynder budene, med hjertet slutter de. Den, som holder det første bud, har den gode tilde til alle gode gerninger, nemlig fjærlighed til Gud; og den, som holder det sidste bud, tilnæpper tilben til alle onde gerninger, nemlig den onde lyst.

— En mand, som var heftig af naturen, blev meget ofte vred, naar han omgiktes og talte med nogen. Men bagefter gjorde det ham gjerne ondt, naar han merkede, at han havde forløbet sig. For at undgaa enhver tvistelse, jagde han derfor til sig selv: „Jeg vil bo alene paa et afsides sted, saa skal jeg nok faa ro.“ Han udførte virkelig sin beslutning, saa godt det lod sig gjøre. En dag hie han en frukke fuld af vand og satte den paa jorden, men den faldt straks om. Han fyllte den anden gang, og se, den faldt atter om. Ikke vedre gif det tredie gang. Fruid af vrede tog han nu frukken og slog den mod væggen, saa den gif istykker. Da skaarene igjen laa rolige rundt omkring, fik han først øinene op, saa han erkjendte, hoorledes vreden herskede i hans eget hjerte. Slamsuld og forlegen stod han derfor op og vendte tilbage til sit tidligere hjem med det faste forsat fra nu af ikke mere at søge den største skyld og aarsag

til udbruddet af sine onde tilbøieligheder udenfor, men i sig selv.

— En stomager, som havde ført et udbævendende liv, blev engang syg. Man kaldte presten Heirold til ham; denne kom og spurgte, hoorledes det stod til med hans sjæl. „Gode“ svarte stomageren uden videre betænkning. „Det fornyer mig sagde presten; men da mange menester gjør sig faulle forestillinger om deres forhold til Gud, saa voder jeg Dem ret indstændig at sige mig, om De fra ungdommen af har holdt Deres daabspakt.“ „Jeg har fra ungdommen af haft et godt hjerte“, svarte den syge, „og det har jeg endnu.“ „Har De da aldrig syndet?“ spurgte presten. „Nei.“ Saa er De bedre end jeg; derfor beder jeg Dem, sig mig, hoorledes jeg ogsaa skal bære mig af for at blive salig.“ Den syge, som søle sig velskæmmet, taug, og presten fik nu leilighed til at vise ham forskjellen mellem et godt og et ondt hjerte, til at foreholde ham de enkelte synder, som han havde begaaet, og til at foreholde ham troens og omvendelsens vei til salighed. Da presten nogle dage efter besøgte ham, var den syge bleven et helt andet menneske. Han bekyndte ydmygt: „Nu ved jeg, at jeg har et ondt hjerte og er den største synder.“ Presten viste ham nu hen til til Jesus Kristus, som er kommen til verden for at gjøre syndere salige, og stomageren, som tum sig igjen, blev et levende vidne om Guds naade og troens kraft.

— J et selskab blev der engang talt meget frem og tilbage om djævelens tilværelse. Blandt andre var ogsaa en felprest tilstede. En høi officer, som gjerne vilde have denne tilbødte, praalede af, at han ikke frygtede det allerringeste for djævelen, og at han i spidsen for sin brigade turde binde an med den hele helvedes hær og alle mørtets magter. „Jeg tviler dog paa, hr. general“, svarte presten, „at De vilde bestaa denne kamp, endskjønt jeg hverken tviler om Deres eller Deres soldaters tapperhed.“ „Hoorledes det?“ spurgte generalen. „Jeg er bange for, at naar De blot saa fiender, vilde De og ni tiendedele af Deres krigshær gaa over til ham; de øvrige derimod vilde vende ham ryggen og fly.“ Generalen merkede nok, at han havde fundet sin overmand, og spottede ikke mere den aften.

— „Har vi noget, som vi ikke har faaet af Gud?“ spurgte engang en lærer skolebørnene. De forundrede sig og vidste ikke ret, hvad de skulde svare. Endelig sagde en liden pige: „Jo, i hendes har vi ikke faaet af Gud.“ Og hun svarte ret.

Lessons for the Sunday School.

SECOND YEAR.

Twenty-third Lesson.

THE TENTH COMMANDMENT.

I. What God therein forbids

ABC Class: The Tenth Commandment.

Catechism Class: Same as above and Luther's Explanation.

Explanation Class: Same as above and James 1. 14, 15.—Qu. 167.

SUGGESTIONS.

Till thou art emptied of thyself, God cannot fill thee.

This commandment cuts the root of all formalism and all hypocrisy. It shows us, that man is not what he seems to men, but what he is to the eye of God.

— In connection with the Catacombs of Rome, those immense cemeteries of ancient times, it is related, that when some excavations were being made, not so long ago, in a vineyard near one of the gates of Rome, a burial vault was disclosed. After a great deal of rubbish had been cleared out, a small stone coffin was disclosed, perfectly close and safe. The lid was with some labor removed; and, before the eyes of the wondering excavators, there lay the body of a young girl, dressed in funeral robes, and looking apparently in as good preservation as on the day when it was buried, nearly two thousand years ago. But suddenly, as they looked, the form began to crumble and dissolve; and in a few moments all that was to be seen was the mere outline of a human form traced in dust upon the bottom of the coffin. Thus the pretensions of men to being innocent of sin crumble before the commandment, "Thou shalt not covet."

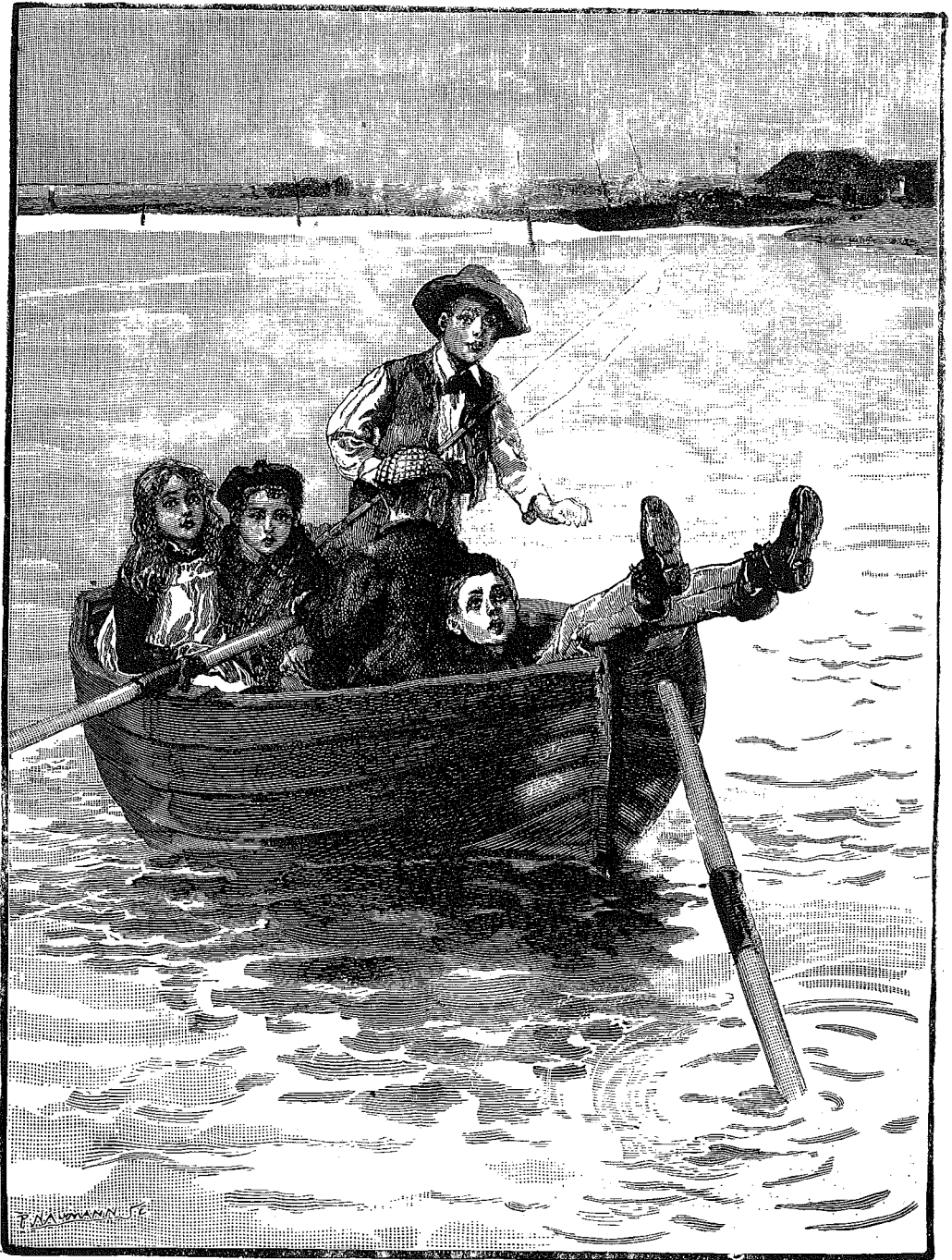
— "I am the chief of sinners," said the cardinal to his confessor. "It is too true," said the monk. "I have been guilty of every kind of sin," sighed the cardinal. "It is a solemn fact, my son," said the monk. "I have indulged in pride, ambition and revenge," pursued his eminence. The provoking confessor assented, without one pitying word of doubt or protest. "Why, you fool," at last said the exasperated cardinal, "you don't imagine I mean all this to the letter?" "Ho, ho!" said the monk, "so you have been a liar too, have you?"

— We must not only stop sin, but stop the desire to sin. If we should still like to sin, we are, according to this commandment, not right before God.

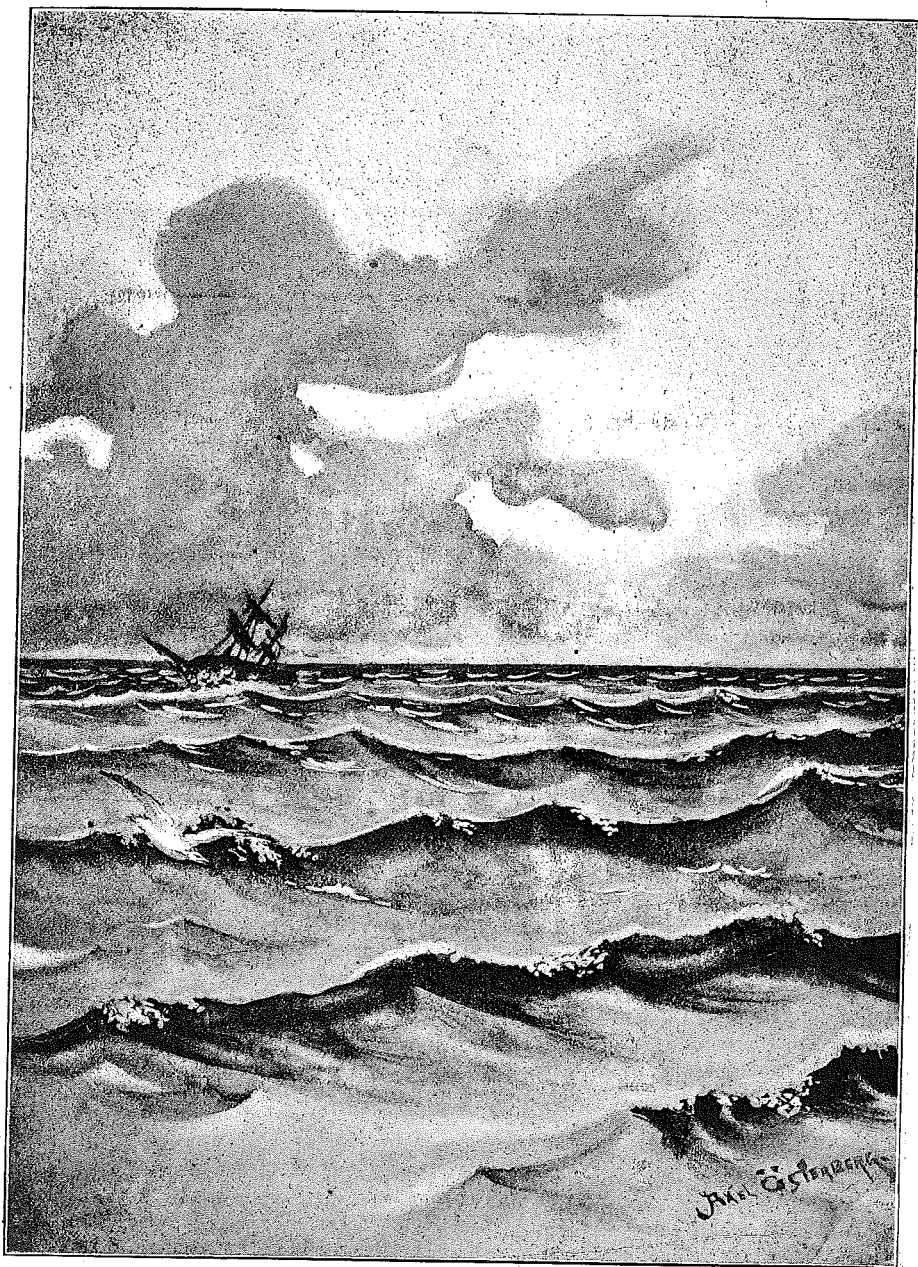
— St. Paul tells us, that the day had been, when he felt no sense of sin. Sin was sleeping in him; it lay like a torpid snake amid the flowers of his self-satisfaction. He was unconscious of resistance to God. But this commandment, "Thou shalt not covet," detected and called forth and doomed the sin within him. He now saw that his outward keeping of the law was but the whitewash over a grave, so long as evil desire ruled in his heart.

— On one occasion an officer of Garibaldi's took away a poor woman's horse from her. He gave her a receipt for it; but this he knew to be worthless. The woman came to Garibaldi in tears, for she had lost all she had. Garibaldi took from her the paper containing the receipt, summoned the officer before him, and, in the presence of the whole staff and the weeping woman, he said to him, "Did you take this woman's horse?" "Yes, General; I was forced to do so: I had lost mine." "Did you write this paper, which you know is worthless?" "Yes, General." "Then," said Garibaldi, turning to his aide-de-camp, "restore the horse to this poor woman;" and, tearing up the paper, with a withering look at the offending officer, he added, "Is this the way that Italians fight for the freedom of their country? Be no more a soldier of mine!" And he sent him back to Rome.

— A traveler in the desert is attacked by a furious wild beast, and, to save himself, gets into a dry well; but at the bottom of the well he sees a huge serpent, with jaws wide open to devour him. He dares not get out for fear of the wild beast. He dares not descend for fear of the serpent. So he catches hold of a branch growing out of a crevice of the well. His arms grow tired, but still he holds on. And then he sees two mice, one white, one black, gnawing through the branch, inch by inch. He knows that it must give way soon, and he must perish; yet, seeing a few drops of honey on the leaves, he stretches out and takes them, though he finds them no longer sweet. The interpretation of this eastern fable is not difficult. The desert is the world; the wild beast is passion; the serpent is death; the branch is the life to which we cling; the black and white mice which gnaw through the branch are the nights and days; the honey on the leaves are the few poor, short pleasures, lusts, and ambitions at which men vainly clutch as they hang over the abyss. And what are they worth?

Faa fiftetur.

Storm.

„Han, som kan stormen binde
Og bryde bølgens blaa,
Han kan og veien finde,
Gvorpaa din fod kan gaa.“

Taterbarnet.

(Fortættelse.)

vis fru Helman virkelig havde faaet iverksat sin plan den næste dag, vilde hun ogsaa neppe have stødt paa nogen vanskelighed. Men desværre blev der netop den dag ubeir med heftige regnskyld, som hindrede hende i at komme afsted, og de følgende dage kom der stadig noget iveien, saa hendes tur til Grünfeld blev udsat dag efter dag, og der hengik hele to uger, før fru Helman endelig bankede paa mor Lisbets dør. Men denne tid havde fremkaldt en stor forandring i den gamle kones følelser overfor det fremmede barn.

„Men er det ikke fru Helman?“ udbrød hun ligesaa smigret som forstrækket ved at finde den gamle dame staaende varm og forpustet udenfor sin dør. „Har De virkelig gaaet de lange bakker? Sæt Dem nu i lænestolen. Hvad faar jeg lov til at hyde Dem? — Driker De melk? Den er netop melket — eller øl? Eller et glas vin? Fridoline, Mirjam! Hvor har I gjort af eder? I er nu aldrig tilstede, naar man har brug for eder.“

„Jeg har heller ikke nogen brug for dem“, sagde fru Helman. „Jeg vilde blot takke for den deilige sop, som børnene bragte os, og hvile mig en smule. Jeg er ikke længere ung som i gamle dage.“

Det samme kunde ogsaa mor Lisbet bevidne for sit vedkommende, og snart var passaren i livlig gang. Den gamle lod munden gaa og fortalte om alt muligt, om huset og husholdningen, om samtlige husfæller, deri indbefattet ogsaa hønsehønsene og fjøsets beboere, og hendes gæst fik herved let anledning til at bringe talen hen paa Mirjam og lade falde nogle ord om, hvorvidt de havde tænkt at beholde barnet hos sig. Lisbet kom med et dybt suk og løftede øinene mod himmelen.

„Åh, min kjære frue“, sagde hun, „havde De spurgt herom for lidt siden, da hun var syg og svag, saa havde jeg vel uden betænkning svaret ja! Hun havde en maade at vise sin taknemmelighed paa og kunde se sliq paa os med sine sorte øine, at jeg blev rent underlig om hjertet derved. Men siden hun atter er bleven frisk, er det desværre blevet anderledes. En værre bildkat end hende kan

ingen gutunge være. Altid farer hun om i skov og mark, og vor Fridoline følger hende som en skygge. Og saa kommer de tilbage badede i sved, siddne og med iturevne kjoler, med blodige hænder og store risper i ansigtet. Jeg antager, at de kryber gennem hækker og buske istedenfor at holde sig pent paa landeveien. I forsikningen sølte jeg mig ikke videre ængstelig derved; thi Josef Svabæk fra møllen var stadig med. Men i det sidste har møllerkonen ikke villet tillade det; gutten skulde arbejde og ikke slænge om sammen med den lille hets. Hun anser hende nemlig for en hets, fordi hun er af taterfleg — men hun er ung endnu, stakkar — —“

„Men madam Kappel, De er dog en allfor forstandig kone til at tro paa hets og troldom.“

„Undskyld, fru Helman, jeg ved meget godt, at studerte folk ikke tror paa sliq. Men hvorledes gaar det da til, at disse tattere, som aldrig kommer paa nogen skole, kan en mængde ting, som ingen af os har nogen anelse om. De har sine hemmelige kunster, som et kristenmenneske aldrig kan lære at kjende; men nok derom. Lad os ikke tale mere om saadanne ting. Hvad nu Mirjam angaar, saa vilde jeg være inderlig glad, om vi kunde blive hende kvit; men jeg vil nok ogsaa komme til at længes efter hende, og Fridoline endnu mere, tænker jeg. Jeg er ræd for, at hun vil blive syg af længsel.“

„Har Mirjam selv lyst til at komme bort?“

„Jeg ved ikke rigtig. Undertiden taler hun med henrykkelse om, hvor deiligt det vilde være at kunne reise verden rundt, som om det var et liv for fornuftige mennesker. Men saa kan hun lige efter flyve hen og kaste sig om halsen paa Fridoline og kysse hende og være saa voldsom i sin kjærlighed, at hun er nær ved at kvæle barnet; og derpaa kan hun kysse mig og Johan og begynde at græde og raabe høit: Jeg kan ikke forlade eder, nei aldrig, aldrig! Jeg er saa glad i eder! Fem minutter senere kan hun atter danse omkring og svinge sin tamburin over hovedet som et rent bildmenneske. Nei, det er ikke let at blive klog paa hende.“

„Ja, hun er ikke som andre piger“, vedblev fru Helman, „hun er mere livlig og kan ikke holde sig rolig. I maa lade hende saa rigtig meget at gjøre, saa hun ikke faar stor tid til at beskæftige sig med saadanne

dumme tanker. Kan ikke hun og Fridoline hjælpe til med husstellet?"

"Nei, da vilde hun komme til at slaa alt i smaa stykker. Fridoline er ogsaa endnu for liden dertil. Ser De, et saadant barn er som en fugl, der fornøjet hopper omkring, og som man kan fryde sig ved at se paa; men alvorligt arbejde kan der ikke blive tale om. Hun faar undertiden Lov til at bære stentøiet hen i skabet, naar jeg har vasket det; men hvis hun paa veien faar se sin dukke eller kattedus, kan det godt hende, at hun sætter tallerkener og kopper fra sig og begynder at lege. Nei, saadan hjælp er til liden nytte i husholdningen."

"Men saa send ialfald børnene paa skole."

"Ja, naar Mirjam er reist, skal nok Fridoline komme paa skole."

"Saa vil De altsaa sende hende fra eder igjen?"

"Ja, naar der byder sig en passende anledning. Berten i Det flyvende ekorn' har allerede flere gange sendt bud til Johan om, at der var taterfølger i nærheden; men det har altid været daarlige folk, som stjal og stadig laa i slagsmaal, og til saadant paf har vi ikke villet overlade barnet. Men det kan vel hende, at der kan komme et bedre følge i nærheden."

"Men hvorfor kan De ikke indtil da sende hende i skole, De vil da heller ikke behøve at have saa mange bekymringer for børnene."

"Jeg skal sige Dem noget, fru Helman; jeg kan ikke lade hende være sammen med andre børn; thi der er endel, som slet ikke kan lide Mirjam, og som gjør nar af hende og sætter stygge navne paa hende. Det vilde blive stadig trætte og spektakel. Nei, det gaar umulig an."

"Saa vil jeg gjøre Dem et andet forslag, madam Kappel. Send begge børnene til mig. Jeg skal søge at lære dem endel nyttige kundskaber og søge at faa lidt skik paa Mirjam. Og gamle Salome skal lære dem at haandtere tallerkener og kopper uden at slaa dem itu. Hvad siger De dertil?"

"Men kjære frue, vil de virkelig paatage Dem saa meget fræb?"

"Ja, med fornøielse; jeg synes, det er morsomt at se børn omkring mig. Altsaa er det afgjort: imorgen formiddag venter jeg dem begge."

Fru Helman sagde farvel til mor Lisbet og gik tilfreds hjemover. Mange vilde anse

det for en alt andet end behagelig og let pligt, hun havde paataget sig, men naar den gamle dame kunde gjøre noget godt, spurgte hun aldrig om de besværligheder, det vilde bringe.

Næste morgen gik begge smaa pigerne fornøjet afsted til Freithal efter at have faaet en masse formaninger med paa veien af mor Lisbet. Mirjam hørte neppe paa den gamle kones lange taler, hun tænkte blot paa, hvor herligt det vilde være at gjense den skønne have og faa høre musik. Hun havde denne morgen været yderst omhyggelig med sin klædedragt; thi hun vilde ikke, at doktoren eller hans mor skulde opdage enten nogen flek eller rift paa hendes klæder, og da hun pent og rolig vandrede afsted ved siden af Fridoline, var det blot hudfarven og øinene, som kunde tyde paa, at hun ikke hørte til samme folk som denne.

10de kapitel.

Hos doktoren. — Jordberianskning. — Et læreaar.

"Doktoren og fru en er inde i havestuen og spiller sammen. J kan gaa sagte ind, de vil snart være færdige", sagde tjenestepigen til de to smaa piger, da de var naaede frem til sit bestemmelsessted.

De blev staaende og høre opmærksomt paa musikken en stund og maatte derefter følge med ind i et sideværelse for at læse med den gamle dame. Mirjam syntes, at det ikke var saa let at lære, og havde vanskelig for at sidde ganske stille saa længe. Tilslut lagde fru Helman merke dertil og slog bogen sammen og sagde: "Nu faar det være nok. Lad os tage fat paa noget andet. Vi skal idag plukke jordbær til syltning, og det er noget, J kan hjælpe til med. Til løn skal J siden hver faa et lidet glas med syltede bær."

At plukke jordbær var meget morsommere end at læse; begge smaa pigerne var meget ivrige, og Mirjam glædede sig ved, at hendes kurve blev brugt til at plukke i. Da de var færdige, gik de ind i kjøkkenet, hvor Salome netop holdt paa at pudse kjøkkentøj. Da hun fik se fru en og de to smaa piger komme med saamange jordbær, satte hun op et langt ansigt og udbrød noget ærgerlig: "Har virkelig fru en tænkt paa at sylte idag! Og jeg, som pudser bløktøj. Skulde man seet noget saa bagvent!" (Fortsættes.)

Paa fisketur.

(Med billede.)

„Friman har lovet at laane os sin baad en stund i aften — skynd dig, Jakob, saa skal vi med det samme gaa og sige det til Henrik.“

Jakob og Per havde nemlig sammen med Henrik lagt over at ro en tur ud for at fiske om aftenen, hvis det var muligt at faa laant Frimans baad; dette var nu lykkedes de to gutter, og fornøiede skyndte de sig afsted for at fortælle det til Henrik.

Henrik stod udenfor døren til sine forældres hus og saa svært grættet ud; hans venner opdagede allerede paa lang afstand hans sure ansigt, og Per spurgte derfor, idet han aabnede haveporten:

„Men hvad er i veien med dig, Henrik?“

„Na, jeg maa passe disse ungerne!“ mumlede han, „og kan ikke være med.“

Med „disse ungerne“ mente Henrik sine to smaa søskende Glen og Oskar, som moderen havde sat den ældre broder til at passe, medens hun var borte.

„Det var da ærgerligt!“ udbød Per.

„Tag dem med,“ sagde Jakob, „naar de bare ikke er rædde og vil love at sidde stille.“

Net de var ikke rædde og lovede at sidde saa stille, saa stille, hvis de fik være med. Jublende sprang de smaa efter de større gutter og var snart nede ved søen. Jakob og Henrik tog aarene, medens Per skulde gjøre fiskestangen istand. Men de var ikke komne langt fra land, før et heftigt vindstød blæste Glens hat overbord. Henrik skulde forsøge paa at fiske hatten op med aaren, men mistede ogsaa denne og faldt baglængs tilbage i baaden, og det var blot ved Pers snarraadighed, at det lykkedes igjen at faa fat paa hat og aare.

Hvorledes det gik med fiskestangen, fik ingen vide; Friman fik intet svar, da han spurgte derom; men det var ialfsald vist, at der ikke blev steget fisk i nogen af de to hjem den aften; men dertilmod vankede der i det ene hjem velsfortjent skjænd for den, der burde have været forstandigere end saaledes uden lov at tage sine smaa søskende bort fra hjemmet og derved gjøre sin mor saa bange og forkræftet.

(Efter Barn. Tidn.)

Bare én gang.

„Kom ihu ved alt, hvad du gjør, at du er en pilgrim, som blot én gang vandrer gennem verden. Naar du derfor kan gjøre noget godt eller vise hjærlighed mod dine medmennesker, saa oplæt ikke dermed; thi du kan ikke gaa samme vei om igjen og rette dine feil og forfømmelser.“

(Efter sv. Barnav.)

Skipperens abekat.

[Med billede.]

„Monti“, kaldte skipper Hansen den abekat, han havde haat med sig hjem fra Afrika. Den vakte stor beundring blandt den lille bys ungdom, og alle skulde ind og se paa den.

I begyndelsen taaltes ogsaa alle dens gale streger; thi af saadanne gjorde den mange; men da den engang røvede en af kattepus's unger, gik det den galt. „Monti“ var vistnok stink til at klatre, men kattepus ikke mindre, og da den havde faaet føle, hvilke skarpe klør katten havde, ansaa den det sikrest at slippe fatungen. Men fra den tid af, var „Monti“ og kattepus uforsonlige fiender; de levede som „hund og kat“ sammen. Montik benyttede enhver leilighed til at erte kattepus, men rømte altid sirats sin vei igjen, thi katten var og blev nu altid den sterkeste af de to.

Døl. paa gaadespørgemaal i nr. 22.

Rom — mor.

Døl. paa billedgaaden i nr. 21.

Megen norst klippisk sælges i Spanien.

Billedgaade.

E nd nd tf

